

[อาทิตยา , พัชนี หน้า 45-59]

สถานการณ์รายการวิทยุสำหรับเยาวชนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้*

Youth Radio Program Situations in the Three Southernmost Provinces of Thailand

อาทิตยา สมโลก.** คณะนิเทศศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

พัชนี เชยจรรยา.*** คณะนิเทศศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

Atittaya Somloke, School of Communication Arts and Management Innovation,
The National Institute of Development Administration (NIDA)

Patchanee Cheyjunya, School of Communication Arts and Management Innovation,
The National Institute of Development Administration (NIDA)

Email : Atittaya.S@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานการณ์รายการวิทยุสำหรับเยาวชน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้วิธีการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่ม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เเทปบันทึกรายการวิทยุสำหรับเยาวชน 48รายการ นักจัดรายการวิทยุ 39 คน และ ตัวแทนผู้ร่วมสนทนากลุ่ม 47 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การพรรณานาวิเคราะห์

ผลการศึกษาสถานการณ์รายการวิทยุ 1. นโยบายการดำเนินงาน พบว่ามี 3 ลักษณะ 1.1 จัดรายการโดยการสนับสนุนของผู้อำนวยการสถานี 1.2 จัดรายการโดยมีต้นสังกัดสนับสนุน 1.3 จัดรายการโดยไม่ได้รับการสนับสนุน 2.นักจัดรายการ แบ่ง 2 ลักษณะ 2.1 วิทยุของนักจัดรายการ ได้แก่วิทยุใหญ่ วิทยุเยาวชน และวิทยุผู้ใหญ่จัดรายการร่วมกับเยาวชน 2.2 นักจัดรายการที่ชื่นชอบ ได้แก่ เยาวชนและผู้ใหญ่ จัดรายการร่วมกัน และนักจัดรายการเป็นวิทยุได้ก็ขึ้นกับเนื้อหา 3.รูปแบบรายการ 3.1 รูปแบบรายการที่ดำเนินอยู่จริง พบว่ามี 2 แบบ ได้แก่ นิตยสารทางอากาศและรายการพูดคุย 3.2 รูปแบบรายการจากความคิดเห็น พบว่าควรใช้รูปแบบผสมผสานหลากหลาย และ นักจัดรายการควรมีอิสระในการคิดและตัดสินใจ 4. เนื้อหารายการที่น่าสนใจ พบ 20 ประเภท เช่น สุขภาพ ยาเสพติด ภาษา กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม การเพิ่มทักษะชีวิต สถานการณ์ปัญหาวัยรุ่น สังคมพหุวัฒนธรรม สถานการณ์สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ฯ 5.วิธีการนำ

*บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของดุชะฎีนิพนธ์เรื่อง “รายการวิทยุสำหรับเยาวชนภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบสามจังหวัดชายแดนภาคใต้” หลักสูตรปริญญาดุชะฎีบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

**อาทิตยา สมโลก : นักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

***พัชนี เชยจรรยา (รศ.) : อาจารย์ที่ปรึกษา คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

เสนอ 5.1 ภาษาที่ใช้ ภาษาไทยกลาง กรณีสัมภาษณ์ใช้ภาษามลายูแปลไทย รายการสอนภาษาใช้ภาษาไทยและภาษาที่สอน ใช้ภาษาไทยควบคู่กับมลายูและมลายูท้องถิ่น 5.2 สื่การพูด ได้แก่ พูดเหมือนพูดคุยกับเพื่อน และพูดแบบผู้ใหญ่กับเด็ก 5.3 ลักษณะการใช้ภาษา เป็นกันเอง ใช้คำที่ตื่นเต้น 6.ปัญหาและการปรับการจัดรายการ 6.1การเสนอเนื้อหาความไม่สงบไม่ได้รับความร่วมมือ ปรับการจัดรายการโดยสร้างการมีส่วนร่วมเชิงเครือข่าย 6.2 การเสนอเนื้อหาถูกควบคุมโดยภาครัฐและผู้ฟัง เช่น รัฐขอความร่วมมืองดนำเสนอข้อมูล ผู้ฟังข่มขู่ ปรับการจัดรายการโดยให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางออนไลน์ กลับกรองเนื้อหาไม่เข้าข้างฝ่ายใด 6.3 เยาวชนและผู้บริหารบางส่วนคิดว่าวิทยุเป็นสื่อเก่า ปรับการจัดรายการโดยใช้เทคโนโลยีเพิ่มช่องทาง สร้างเครือข่าย 6.4 ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ปรับการจัดรายการโดยใช้รายได้ประจำจากต้นสังกัด และหางบประมาณจากแหล่งทุนอื่น ฯลฯ

คำสำคัญ : รายการวิทยุ , เยาวชน

Abstract

This study aims at investigating the circumstances of radio programs for youth. The data were gained from (1) forty-eight records of radio programs, (2) thirty-nine broadcasters, and (3) forty-six representatives for a group discussion.

Findings: Firstly, regarding the management policies, three typical types of management were found; (1) broadcasting sponsored by station directors, (2) broadcasting sponsored by affiliations, and (3) broadcasting without sponsorship. Secondly, concerning the broadcasters, two characteristics were outstanding. It was found that most of the broadcasters were adults, youth, and collaboration between adult and teenagers, and (2) most likeable broadcasters were the programs in which adult and teenagers collaborated and the content determined the age of the broadcasters. Next, three types of radio formats were discovered. They were (1) magazine programs and radio talk, (2) mixture of various formats, and (3) flexibility of the formats was necessary. Fourthly, in terms of the content, most of the programs featured drugs, language, social activities, teen problems, multicultural society, turmoil situations, and etc. Next, the methods of presentation involved; (1) the use of Central Thai, Malays translated into Thai in interviews, Thai and the targeted language in language tutoring programs, as well as the use of Thai with local Malays, (2) styles of talk between friends or between adults and youth, and (3) the use of informal language, which aroused excitement. Finally, regarding the problems and adjustment of the programs, it was found that; (1) the presentation of turmoil situations in the areas gained little support and collaboration among networks might be helpful, (2) the presentation of the content was controlled by the government and the audience; thus, providing online channels to get the audience feedbacks and the neutral content might be beneficial, (3) some youth believed that radio was obsolete and modern technology might be useful in extending channels of exposure and promoting networks, and (4) asking for sponsorship from affiliations, volunteers, or seeking from other sponsors might be effective in dealing with inadequate funding.

keyword : Radio program , youth

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

บทนำ

วิทยุกระจายเสียงปัจจุบันถูกมองว่าเป็นสื่อเก่าและผลการสำรวจการรับฟังรายการหลายๆครั้งพบว่าลดลง แต่ส่วนหนึ่งพบว่ามีคนจำนวนหนึ่งที่ยังคงรับฟังรายการวิทยุ เช่น ประชาชนที่อยู่ตามต่างจังหวัด

ระยะแรกของการกำเนิดรายการวิทยุในประเทศไทย พบว่า เพื่อการเมืองโดยรัฐเป็นเจ้าของและควบคุมเน้นการสื่อสารการเมือง เพลง และโฆษณา (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2542, น.84; สุเทพ วิไลเลิศ, 2548, น. 76-77) กระทั่ง พ.ศ. 2540 เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการสื่อสารจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งทำให้เกิดการสนับสนุน สิทธิเสรีภาพ ด้านการสื่อสารของประชาชน ปัจจุบันจนทำให้เกิดสถานีวิทยุกระจายเสียง 2 ประเภท 1) สถานีวิทยุคลื่นหลัก หมายถึง สถานีวิทยุที่หน่วยงานของรัฐเป็นเจ้าของ เช่น กรมประชาสัมพันธ์ อสมท. กองทัพบก 2) สถานีวิทยุทดลองประกอบกิจการ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ บริการสาธารณะ บริการชุมชน และบริการทางธุรกิจ (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2536, น. 18; คณะอนุกรรมการติดตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์, 2556, น. 8-9)

พ.ศ.2556 ได้มีการกำหนดสัดส่วนการนำเสนอรายการวิทยุจากการประกาศของ กสทช.โดยกำหนดรายการต่างๆ 15 ประเภท เช่น รายการข่าวสาร รายการส่งเสริมความรู้ รายการท้องถิ่น รายการวิทยาศาสตร์ และสุขภาพ รายการเด็กและเยาวชนฯ (ราชกิจจานุเบกษา, 2556, น. 10) ที่จากอดีตถึงปัจจุบันภาครัฐได้พยายามพัฒนางานด้านสื่อสารมวลชนเพื่อเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดนโยบายเยาวชนแห่งชาติ ตั้งแต่ปีพ.ศ.2522 แผนพัฒนาเยาวชนระยะยาวปี พ.ศ.2545-2554 รวมทั้งการพยายามเพิ่มบทบาทสื่อของรัฐ โดยสนับสนุนให้มีสถานีวิทยุเพื่อการศึกษาเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน เพิ่มสัดส่วนรายการเด็ก เยาวชน และครอบครัว ร้อยละ 15-20 ของเวลาออกอากาศทั้งหมด จากการสำรวจการผลิตรายการวิทยุหลายครั้งพบว่ามีการเด็กและเยาวชนในแต่ละสัปดาห์เพิ่มขึ้น เช่น การสำรวจในปีพ.ศ.2550 ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลมีรายการวิทยุเด็กและเยาวชนจำนวน 45 รายการ แต่แค่เพียงร้อยละ1.45ของรายการวิทยุทั้งหมดและการสำรวจในปีพ.ศ.2555 พบว่ามีรายการเด็กและเยาวชนออกอากาศทางวิทยุร้อยละ6.0ต่อสัปดาห์

พ.ศ.2556 คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช) (2556, น.10) ได้กำหนดข้อบังคับที่ชัดเจนด้านหลักเกณฑ์กำกับดูแลการทดลองประกอบกิจการวิทยุ โดยกำหนดให้สถานีวิทยุทดลองประกอบกิจการต้องออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาสร้างสรรค์สังคมหรือรายการสำหรับเด็กและเยาวชนอย่างน้อย 60 นาที จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่น่าสนใจเกี่ยวกับรายการวิทยุสำหรับเด็กและเยาวชน

จากภูมิหลังรายการวิทยุสำหรับเด็กและเยาวชนสะท้อนให้เห็นถึงประโยชน์ของสถานีวิทยุที่มีส่วนในการเป็นสื่อกลางพัฒนาเด็กและเยาวชนด้านความคิด การแสดงออก พัฒนาการเรียนรู้ สร้างความบันเทิง แก้เหงา ในภาพสังคมที่ปกติการจัดรายการวิทยุสำหรับเด็กและเยาวชนเป็นไปได้ตามสภาพ แต่ในพื้นที่ความไม่สงบย่อมมีความแตกต่าง ดังพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่พบว่า ตลอดระยะเวลา 13 ปีที่ผ่านมาตั้งแต่ มกราคม พ.ศ.2547 มีเหตุการณ์เกิดขึ้นจำนวน 14,736 ครั้ง พบว่าเด็กและเยาวชนเสียชีวิตจากเหตุการณ์ 81 คน บาดเจ็บ 445 คนและกำพร้า 4,990 คน (สุวรา แก้วนุ้ย และสุภาภรณ์ พันสนานี, 2558, น. 1-2) สถานการณ์นี้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะด้านจิตใจของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ รวมทั้งทำให้เยาวชนขาดโอกาสในการพัฒนาด้านต่างๆ ทั้งการศึกษา การร่วมกิจกรรมต่างๆในพื้นที่และส่งผลกระทบต่อให้เกิดความเครียดวิตกกังวลในการใช้ชีวิต

จากปัญหาข้างต้นนอกจากการแก้ปัญหาของรัฐ สถานีวิทยุก็มีบทบาทสำคัญที่มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาดังกล่าวและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีโดยร่วมกันหาทางออก เป็นสะพานเชื่อมข่าวสาร ความรู้

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

บันเทิงและการแสดงออกเพื่อคลี่คลายปัญหาต่างๆ โดยพบว่าสื่อมวลชนในพื้นที่พยายามรวมตัวกันสื่อสารเรื่องราวต่างๆในพื้นที่ มีการพัฒนาศักยภาพผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบทั้งผู้หญิง เด็ก เยาวชน ให้มีโอกาสได้สื่อสารผ่านเรื่องเล่าทางสถานีวิทยุ (ภีรภาณูญณ์ ใคนุ่นนา, 2554, น.25-26) และผลการสำรวจในพื้นที่ยังคงพบว่าวิทยุเป็นสื่อที่มีศักยภาพในการสื่อสาร ประชาชนในพื้นที่ยังคงเปิดรับฟังสื่อวิทยุชุมชนเป็นสื่อหลักรองจากสื่อโทรทัศน์ (ฐิตินิบ โกมลนินมิ, 2557, น.5) ซึ่งข้อดีของวิทยุ คือ สามารถเข้าถึงผู้รับสารได้ง่าย พกพาสะดวก สร้างจินตนาการให้ผู้ฟังและมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงสังคม (เกศินี จุฑาวิจิตร, 2542, น. 28; นภาพรณ อัจฉริยะกุล และ ธีรารักษ์ โปธิสุวรรณ, 2546: น.7) ดังนั้นจึงตั้งคำถามประการหนึ่ง คือ สถานการณ์รายการวิทยุสำหรับเยาวชนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีอะไรบ้าง อย่างไร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่จะตอบคำถามสุดท้ายว่า สถานการณ์รายการวิทยุที่ควรเป็นและกลไกที่จะให้รายการวิทยุสำหรับเยาวชนยั่งยืนควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสถานการณ์รายการวิทยุสำหรับเยาวชน ได้แก่ นโยบายการดำเนินงาน นักจัดรายการ รูปแบบรายการ เนื้อหารายการ วิธีการนำเสนอ เวลาออกอากาศ ปัญหาและการปรับการจัดรายการวิทยุสำหรับเยาวชนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระเบียบวิธีวิจัย

1. แหล่งข้อมูล

1.1 แหล่งข้อมูลด้านเอกสาร: เทปบันทึกรายการวิทยุสำหรับเยาวชนจำนวน 48 รายการ จากสถานีวิทยุกระจายเสียง 19 สถานี

1.2 แหล่งข้อมูลด้านบุคคล

1.2.1 นักจัดรายการวิทยุกระจายเสียงสำหรับเยาวชน จำนวน 39 คน ซึ่งจัดรายการวิทยุเยาวชนจำนวน 48 รายการ

1.2.2 ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 47 คน (ตัวแทนนักจัดรายการวิทยุสำหรับเยาวชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้/ตัวแทนเยาวชนที่จัดรายการวิทยุสำหรับเยาวชน/ตัวแทนเยาวชนที่ฟังรายการวิทยุกระจายเสียง จำแนก 3 กลุ่มได้แก่ กลุ่มอายุ 14-16 ปี อายุมากกว่า 16-19 ปี และอายุมากกว่า 19-24 ปี/ตัวแทนกลุ่มเยาวชน/นักวิชาการหรือภาคประชาสังคม)แบบเจาะจง (Purposive Sampling) และแบบก้อนหิมะ (Snowball Sampling)

2. ขอบเขตเนื้อหา

สถานภาพการณ์รายการวิทยุ จำแนกเป็น นโยบายการดำเนินงาน นักจัดรายการ รูปแบบรายการ เนื้อหารายการ วิธีการนำเสนอ เวลาออกอากาศ ปัญหาและการปรับการจัดรายการ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เทปบันทึกรายการวิทยุ 3.2 แบบสัมภาษณ์นักจัดรายการวิทยุและแบบบันทึก 3.3 แนวทางคำถามการสนทนากลุ่มและแบบบันทึกข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

รวบรวมข้อมูลสถานการณ์รายการวิทยุสำหรับเยาวชนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาจากสถานีวิทยุในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ออกอากาศรายการวิทยุสำหรับเยาวชน จำนวน 19

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

สถานี ดังนี้

4.1 ข้อมูลจากเทปบันทึกการวิทยุสำหรับเยาวชนจากสถานีวิทยุสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 19 สถานี (เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2559) โดยถอดเทปลงในแบบบันทึกข้อมูล

4.2 ข้อมูลการสัมภาษณ์นักจัดรายการวิทยุสำหรับเยาวชน 19 สถานีทุกคน รวม 39 คน(เดือนตุลาคม-พฤศจิกายน พ.ศ. 2559)

4.3 ข้อมูลจากผู้ร่วมสนทนากลุ่ม รวม 47 คน จำแนกเป็นผู้ร่วมสนทนากลุ่มจังหวัดปัตตานี 19 คน ยะลา 14 คน และจังหวัดนราธิวาส 14 คน (เดือนธันวาคม พ.ศ. 2560)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล: พรรณนาวิเคราะห์(Descriptive Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. นโยบายการดำเนินงาน

การจัดรายการวิทยุสำหรับเยาวชนของสถานีวิทยุสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อยู่ภายใต้นโยบายของ กสทช. ทั้งสถานีวิทยุของรัฐ สถานีวิทยุทดลองประกอบกิจการประเภทบริการสาธารณะและบริการชุมชน โดยมีข้อกำหนดว่า “จะต้องไม่มีการโฆษณาหรือหารายได้” ผลการศึกษานโยบายการดำเนินรายการ พบว่า มี 3 ลักษณะ 1) จัดรายการโดยการสนับสนุนจากผู้อำนวยการสถานี 2) จัดรายการโดยมีต้นสังกัดสนับสนุนงบประมาณ 3) จัดรายการโดยใช้งบประมาณของตนเองและนักจัดรายการจิตอาสา

2. นักจัดรายการ

2.1 วัยของนักจัดรายการที่ดำเนินรายการอยู่จริง จำแนก 3 กลุ่ม ได้แก่ วัยผู้ใหญ่ วัยเยาวชน และวัยผู้ใหญ่ร่วมกับเยาวชน

2.2 วัยของนักจัดรายการที่ชื่นชอบ มี 2 แนวคิด ได้แก่ เยาวชนและผู้ใหญ่ควรจัดรายการร่วมกัน เพื่อให้ผู้ใหญ่ช่วยฝึกฝน ชี้แนะ กลั่นกรองข้อมูล และวัยของนักจัดรายการควรขึ้นกับเนื้อหารายการ

2.3 ลักษณะนักจัดรายการตามที่สนทนากลุ่ม พบว่าควรเป็นผู้ที่คุ้นเคยพื้นที่ มีความรู้ในการแก้ปัญหา สนับสนุนการสร้างสันติ เป็นมืออาชีพ รู้จักหน้าที่และบทบาทของตนเอง

3. รูปแบบรายการ

3.1 รูปแบบรายการที่น่าสนใจ ได้แก่ รายการนิตยสารทางอากาศและรายการพูดคุย

3.2 รูปแบบรายการตามความเห็นของการสนทนากลุ่ม พบว่า ควรใช้รูปแบบผสมผสาน หลากหลาย ดังนี้ 1) รูปแบบรายการพูดคุยแบบกันเองผสมผสานแบบสนทนาและแบบสัมภาษณ์ โดยใช้ช่องทางต่างๆ สื่อสารกับผู้ฟัง เช่น Facebook Live Youtube Live หรือโฟนอิน(Phone-in) ผู้ฟังและนักจัดรายการได้สื่อสารผ่านเสียงและภาพมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้ใหญ่กับเยาวชน 2) รูปแบบรายการพูดคุยผสมผสานการสนทนาที่ให้เยาวชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมจัดรายการ และร่วมกิจกรรม 3) รูปแบบรายการพูดคุยผสมผสานการสนทนาและสัมภาษณ์ที่จัดรายการโดยกลุ่มเยาวชน นำเสนอกิจกรรมในพื้นที่ที่สามารถติดตาม มีส่วนร่วมในการรายงานข้อมูล (นักข่าวภาคสนาม)

3.3 การเลือกรูปแบบรายการ พบว่า นักจัดรายการควรมีอิสระในการตัดสินใจเลือกรูปแบบรายการเพราะเป็นผู้ที่ทราบดีว่ากลุ่มเป้าหมายรายการมีการตอบรับกับรายการแบบใดมากที่สุด ควรให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมหลายช่วงของรายการ เน้นการสื่อสารสองทางและการบูรณาการเป้าหมายร่วมกันระหว่างสถานีวิทยุกับชุมชนในพื้นที่

4. เนื้อหารายการ โดยสรุปจำแนก 20 ด้าน ดังนี้

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

- 4.1 สุขภาพ เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันรักษาโรคต่างๆ กิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพ การรับประทานอาหารและการลดความอ้วนอย่างถูกวิธี
- 4.2 ยาเสพติด เสนอสถานการณ์และผลเสียของยาเสพติด ปัญหาการติดยา การลดภาวะคนติดยา บทบาททนายการวิญญูในการร่วมแก้ปัญหา ยาเสพติด การปรับพฤติกรรมให้ลดเลิกอบายมุขต่างๆที่ถือว่าเป็นยาเสพติด
- 4.3 การศึกษา เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิรูป การจัดการศึกษา
- 4.4 ภาษา เสนอเกี่ยวกับภาษาโดยตรง หรือสอดแทรกในช่วงต่างๆของรายการ เน้นการสอนหลักภาษา ง่ายๆ คำศัพท์ที่น่าสนใจ
- 4.5 ศาสนา เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ ประเพณีและความเชื่อ คุณธรรมและ จริยธรรม
- 4.6 ประชาคมอาเซียน เสนอเรื่องราวความเคลื่อนไหวของประเทศในกลุ่มอาเซียน
- 4.7 การเมือง เสนอเนื้อหาการเมืองตามแนวทางที่รัฐบาลกำหนด เช่น ความรู้ด้านการออกเสียงประชามติ ผู้บริหารสถานีเป็นผู้ตรวจสอบเนื้อหาโดยการรับฟังรายการสดหรือย้อนหลังจากการบันทึกเทป
- 4.8 การท่องเที่ยว เสนอเนื้อหาการท่องเที่ยวในและต่างประเทศ โดยบอกสถานที่และจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว
- 4.9 ความรู้เท่าทันสื่อ ให้รู้เท่าทันสื่อรูปแบบต่างๆ ให้รู้จักตีความ แยกแยะเนื้อหา และข้อคิดการใช้สื่อ
- 4.10 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เสนอเนื้อหาใกล้ตัว เช่น ก๊าซเรือนกระจก
- 4.11 เหตุการณ์ที่น่าสนใจ เสนอสถานการณ์ที่น่าสนใจทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น ทหารหนุ่มเสียชีวิตกลางแดด การเปลี่ยนแปลงรูปภาพในธนบัตรของประเทศแคนาดา
- 4.12 กีฬา เสนอเนื้อหาวิธีการเล่นกีฬาและข่าว เช่น การแข่งขันฟุตบอลไทย-ไต้หวัน
- 4.13 กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม เสนอกิจกรรมต่างๆ อาทิ ดาราหรือเน็ตไอดอลที่มีจิตอาสาทำความดี งานจิตอาสา เช่น เยาวชนตัวอย่างอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- 4.14 การเพิ่มทักษะชีวิต เช่น เยาวชนโทรเข้ามาปรึกษา เชิญผู้มีประสบการณ์ใช้กรณีศึกษาเป็นประเด็นในการพูดคุย เช่น ชีวิตที่ผิดพลาดและวิธีแก้ปัญหา หรือ ชีวิตที่ประสบความสำเร็จ
- 4.15 ความสัมพันธ์ในครอบครัว เช่น การสร้างบรรยากาศในครอบครัวให้เป็นสุขแบบง่ายๆ การเป็นคู่คิดที่ปรึกษาที่ดีในการให้กำลังใจคนในครอบครัว
- 4.16 การพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนเพื่อช่วยลดการเกิดปัญหาสังคม เช่น ปัญหาคอรัปชั่น พฤติกรรมการแต่งกายไม่เหมาะสม
- 4.17 สถานการณ์ปัญหาวัยรุ่น เสนอเนื้อหาเด็กแว้นซ์ คุณแม่วัยใส พฤติกรรมทางเพศ พฤติกรรมการรังแกของเด็กและเยาวชนในพื้นที่
- 4.18 ความบันเทิง: เสนอหลากหลายใช้ค้นรายการ 1) เพลงไทยสากลที่เป็นที่นิยม เน้นความเพลิดเพลินไม่เกี่ยวกับความรุนแรง 2) เพลงไทยสากลตามคำขอ: เพลงที่เยาวชนโทรศัพท์ขอหลังไมค์ หรือ เอสเอ็มเอส ผ่านรายการ 3) เพลงไทยสากล เพลงศิลปินท้องถิ่นและเพลงสากล: เสนอตามที่เยาวชนนิยม เพลงที่ศิลปินท้องถิ่นขับร้อง เช่น เพลงเชียร์ทีมฟุตบอล และเพลงสากลเพื่อใช้เป็นบทเรียนในการฝึกภาษา 4) เพลงหลากหลาย ในการจัดรายการผสมผสาน 5) เพลงอนาซิด (Anasyid) เกี่ยวกับความศรัทธาหรือการทำมาความดีในศาสนาอิสลาม 6) เพลงมลายูท้องถิ่น 7) เพลงเก่า ที่มีความหมายดี ให้แง่คิดคติเตือนใจเพื่อให้เห็นคุณค่าของเพลงเก่าและการอนุรักษ์ 8) เพลงในกลุ่มอาเซียน เปิดเพลงและแปลความหมายเพื่อฝึกภาษาและความเข้าใจในเนื้อหาเพลง 9) การเล่นเกม ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

4.19 สังคมพหุวัฒนธรรม เสนอเนื้อหาการเรียนรู้ความแตกต่างซึ่งแต่ละศาสนาต่างมีอัตลักษณ์ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับศาสนาที่จำเป็นต่อเด็กและเยาวชนเพื่อใช้เป็นพื้นฐานหรือแนวทางการดำเนินชีวิต

4.20 สถานการณ์สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 1) การเตือนภัย รายการวิทยุมีส่วนช่วยในการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับความไม่สงบเป็นการเตือนให้ระมัดระวังเหตุที่อาจจะเกิด แต่เป็นส่วนน้อย เช่น การเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ เมื่อพบวัตถุต้องสงสัย 2) การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการก่อเหตุ เช่น การชุกชอนอาวุธปืนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส 3) การเยียวยา เสนอเนื้อหาด้านการเยียวยาจิตใจให้แก่ประชาชนที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงทางอ้อม เช่น การจัดกิจกรรมที่เป็นการปลอบใจ ให้กำลังใจและช่วยเหลือ

5 วิธีการนำเสนอ

5.1 ภาษาที่ใช้ในการจัดรายการ มี 5 ลักษณะ 1) ใช้ภาษาไทยกลาง 2) กรณีสัมภาษณ์บุคคลในพื้นที่ใช้ภาษามลายูและแปลเป็นภาษาไทย 3) รายการสอนภาษา: ใช้ภาษาไทยในการพูดคุยและใช้ภาษาที่ต้องการสอนเพื่อสื่อความหมาย 4) ใช้ภาษาไทยควบคู่กับภาษามลายูเพื่อทำความเข้าใจและการเข้าถึงรายการ 5) ใช้ภาษามลายูท้องถิ่น และพบว่า ควรใช้ภาษาในการจัดรายการตามความต้องการ ความถนัดทางภาษาของผู้ฟังเป็นเกณฑ์

5.2 สไตล์การพูด มี 2 ลักษณะ 1) พูดเหมือนการพูดคุยกับเพื่อน พูดตรงไปตรงมา แสดงความจริงใจ 2) พูดแบบผู้ใหญ่พูดคุยกับเด็ก และพบว่า นักจัดรายการควรสร้างบรรยากาศในการพูดคุยและสร้างบรรยากาศสนุกสนานผ่านรายการเพื่อให้เยาวชนรู้สึกผ่อนคลายและไว้วางใจ

5.3 ลักษณะการใช้ภาษา 1) ใช้ภาษาเป็นกันเองแฝงอยู่ในลีลาพูด 2) ใช้คำตื้นตันตามเนื้อหาที่นำเสนอ 3) แสดงความเป็นมิตรผ่านรายการ

6. ความยาวและเวลาออกอากาศ

6.1 ความยาวรายการ พบว่ามี 3 ลักษณะ ได้แก่ 2 ชั่วโมง 1 ชั่วโมง และ 30 นาที และพบว่า เวลากลางวันควรใช้เวลาประมาณ 30 นาที- 1 ชั่วโมง

6.2 วันและเวลาออกอากาศ 1) วันจันทร์-ศุกร์ มีรายการออกอากาศทุกวันและออกอากาศเพียง 1-2 วัน/สัปดาห์ 2) วันเสาร์-อาทิตย์ มีรายการออกอากาศทุกวันและเพียงแค่เฉพาะวันเสาร์หรืออาทิตย์

แนวคิดเกี่ยวกับวันและเวลาออกอากาศ พบว่า 1) วันจันทร์-ศุกร์และเวลาออกอากาศที่เหมาะสมสำหรับเยาวชนในระบบ คือ เวลาออกไปโรงเรียนและหลังเลิกเรียนและช่วงเวลา 20.00-22.00น. วันเสาร์และอาทิตย์ ช่วง 9.00-12.00 น. และเวลา 21.00น.เป็นต้นไป 2) วันและเวลาออกอากาศที่เหมาะสมกับเยาวชนนอกระบบ คือ ช่วงดึก 21.00 น. จนถึง เวลา 01.00-03.00น.ของวันใหม่ 3) วันศุกร์สำหรับเยาวชนทุกคน คือ เวลา 11 โมงถึงเที่ยง เนื่องจากเป็นวันพิเศษในรอบสัปดาห์ที่กำหนดให้ผู้นับถือศาสนาอิสลามร่วมละหมาดและฟังเทศนาธรรมที่มีสยิดและเป็นวันหยุดของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่ ดังนั้นจึงถือว่าเป็นช่วงพักผ่อนทำภารกิจส่วนตัวก่อนจะละหมาดใหญ่ในมัสยิดจึงเป็นช่วงเวลาที่จะมีคนฟังรายการวิทยุมากที่สุด

7. ปัญหาและการปรับการจัดรายการ

7.1 การเสนอเนื้อหาสถานการณ์ความไม่สงบและยาเสพติดมีข้อจำกัดด้านข้อมูลในพื้นที่เพราะการปฏิบัติงานเพื่อเก็บข้อมูลสำหรับใช้รายงานข่าวหรือจัดรายการมักจะไม่ได้รับความร่วมมือ

ปรับการจัดรายการโดยให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมเชิงเครือข่าย เช่น ให้ผู้ฟังเป็นนักข่าวภาคสนาม หรือเปิดโอกาสให้เยาวชนโทรเข้ามาแสดงความคิดเห็นระหว่างจัดรายการ

7.2 การเสนอเนื้อหาสถานการณ์ความไม่สงบถูกควบคุมโดยภาครัฐและผู้ฟัง

7.2.1 หน่วยงานรัฐ ได้แก่ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้(ศอ.บต.) มีข้อห้ามและขอ

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

ความร่วมมือของคณาจารย์เสนอข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ นโยบายในการเสนอเนื้อหาที่เข้มข้นกับกรมประชาสัมพันธ์หรือภาครัฐ และ ถูกห้าม“โฟนอิน”ในรายการเนื่องจากเป็นเรื่องยากที่จะควบคุมการแสดงความคิดเห็นของผู้ฟังที่โทรเข้ามาในรายการ และภาครัฐเกรงว่าจะเกิดการพาดพิงหรือความขัดแย้ง

7.2.2 คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กสทช. จะควบคุมให้สถานีวิทยุถ่ายทอดรายการที่ถูกกำหนดไว้

7.2.3 นักจัดรายการถูกควบคุมจากผู้ฟังรายการ เช่น การข่มขู่จากผู้ฟังซึ่งเป็นฝ่ายตรงข้ามกับรัฐ การปรับการจัดรายการ (1) นักจัดรายการใช้วิธีเปิดช่องทาง “หลังไมค์” หรือ “กล่องข้อความของเฟซบุ๊ก” เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็น แต่ไม่ได้ยอมรับเหมือนการ “โฟนอิน” (2) การพูดออกอากาศในรายการ ต้องกลั่นกรอง ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

7.3 แนวคิดที่ว่าวิทยุเป็นสื่อเก่า ล้าสมัยไม่มีคนฟังรายการวิทยุ

ปรับการจัดรายการโดยเน้นการใช้เทคโนโลยี แอปพลิเคชันจากโทรศัพท์มือถือเพิ่มช่องทาง ให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายในการรับฟังรายการ โดยใช้ Facebook เป็นเครื่องมือ ให้ผู้ฟังและนักจัดรายการ ได้โต้ตอบ ฟังรายการย้อนหลัง สร้างเพจ(Page)รายการเพื่อกระจายข้อมูลข่าวสารของรายการและให้เยาวชนคนทั่วโลกติดตามพร้อมทั้งติดตามผลสะท้อนกลับ(Feedback)จากผู้ฟัง

7.4 ข้อจำกัดด้านงบประมาณทำให้มีปัญหาในการจัดรายการ ดังนี้

7.4.1 การไม่มีเครื่องสำรองไฟ: สถานีวิทยุส่วนใหญ่ไม่มีเครื่องสำรองไฟ เกิดเหตุดับไฟดับไม่สามารถดำเนินรายการได้

7.4.2 อุปกรณ์และเครื่องมือไม่มีความพร้อมเนื่องจากเก่าและชำรุดไม่ได้รับการบำรุงรักษาหรือปรับปรุงให้ทันสมัย เครื่องมือไม่ได้มาตรฐาน หรืออุปกรณ์ไม่เพียงพอ ขาดระบบอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพสำหรับการจัดรายการทางออนไลน์

7.4.3 นักจัดรายการบางส่วนขาดทักษะการฟัง การพูด บุคลากรบางคนไม่ชำนาญด้านการใช้เครื่องมือหรือสื่อออนไลน์

7.4.4 ปัญหาค่าครองชีพ นักจัดรายการวิทยุสำหรับเยาวชนส่วนใหญ่เป็นการจัดรายการแบบอาสาสมัคร ไม่ได้ค่าตอบแทน ค่าเดินทาง ทำให้การจัดรายการไม่ต่อเนื่อง

การปรับการจัดรายการ 1) แบ่งปันรายได้ประจำจากต้นสังกัดของนักจัดรายการบางส่วนให้กับนักจัดรายการวิทยุเยาวชนที่เป็นอาสาสมัครเพื่อสนับสนุนค่าเดินทาง 2) สถานีวิทยุขอสนับสนุนงบประมาณจากแหล่งทุนแต่ได้น้อยมาก เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำจังหวัด

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษา พบว่านโยบายการดำเนินรายการ มี 3 ลักษณะ 1) จัดรายการโดยการสนับสนุนจากผู้อำนวยการสถานี 2) จัดรายการโดยมีต้นสังกัดของนักจัดรายการสนับสนุนงบประมาณ 3) จัดรายการใช้งบประมาณของตนเอง ที่เป็นเช่นนี้สืบเนื่องจาก คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม (กสทช.) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ตั้งแต่พ.ศ.2556 ในผังรายการของสถานีวิทยุต่างๆต้องมีรายการเด็กและเยาวชน โดยจะต้องไม่มีการโฆษณาหรือหารายได้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2556, น.70) สำหรับสื่อวิทยุของรัฐได้รับการสนับสนุนงบประมาณโดยตรง แต่ยังมีสถานีวิทยุประเภทอื่นที่ต้องพึ่งพาตนเองแม้งบประมาณจะไม่เพียงพอ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานีวิทยุในพื้นที่ที่มีความห่วงใยเด็กและเยาวชนในพื้นที่โดยเล็งเห็นถึงความสำคัญของสื่อวิทยุที่สามารถพัฒนาเยาวชน ให้ความรู้ ความเพลิดเพลินในพื้นที่สามจังหวัด

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

ชายแดนภาคใต้รวมทั้งให้เยาวชนในพื้นที่ได้แสดงออกทางความคิด ความสามารถผ่านทางรายการแต่สิ่งสำคัญในทางปฏิบัติ คือ ภาครัฐเข้ามามีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของสื่อ จึงส่งผลกระทบต่อ 3 ด้าน คือ การเปลี่ยนแปลงภารกิจหน้าที่หลัก การบริหารจัดการรายได้ และนโยบายด้านรายการของสถานี

2. ผลการศึกษานักจัดรายการที่พบว่าลักษณะนักจัดรายการวิทยุสำหรับเยาวชน ควรเป็นที่คุ้นเคยของคนในพื้นที่ และ มีความรู้ในการแก้ปัญหา สนับสนุนการสร้างสันติ เป็นมีอาชีพ รู้จักหน้าที่และบทบาทของตนเองอย่างชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดของ สุมณ อยู่สิน (2539 : 114 - 117) ณรงค์ ชื่นนรินทร์ (มป.ป.) และศุภางค์ นันทา (2553 : 61) ที่กล่าวถึงคุณสมบัตินักจัดรายการวิทยุโดยสรุปว่า นักจัดรายการต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เรียนรู้ความต้องการและรสนิยมของผู้ฟัง สามารถวิเคราะห์ปัญหาและตัดสินใจได้ เปิดใจกว้าง มีความรับผิดชอบต่อรายการและผู้ฟัง มีปฏิภาณไหวพริบ รู้จักควบคุมอารมณ์ ต้องมีความตื่นตัว กระตือรือร้นอยู่เสมอ สร้างเอกลักษณ์และความประทับใจ และ พัฒนาความสามารถ และสอดคล้องกับแนวคิดด้านจรรยาบรรณของนักข่าว ส่วนหนึ่ง ที่ว่า ต้องเคารพในเรื่องที่เกี่ยวกับศีลธรรมและจริยธรรม เนื้อหาเกี่ยวกับความขัดแย้ง ควรให้ความเป็นธรรมทั้งสองฝ่าย ไม่เลือกนำเสนอข้างใดข้างหนึ่งโดยเฉพาะ มีจริยธรรม ยึดถือความถูกต้อง ยึดความเป็นอิสระ (จุมพล รอดคำดี, 2552, น.33-34) และสอดคล้องกับแนวคิดของ รอส ไฮเวิร์ด (วลักษณ์กมล จ่างกมล, ผู้แปล, 2551: 6-7) ที่ว่า บทบาทของการสื่อข่าวในสถานการณ์ความขัดแย้งส่วนหนึ่งคือ การเสนอทางออก (Solution Building) ต้องพยายามสรุป และรายงานข้อเสนอมหาของปัญหา และต้องเป็นกระบวนการในการแสวงหาทางออก โดยสถานการณ์ภาวะวิกฤตินั้นหมายรวมถึงความไม่สงบในพื้นที่ หรือภาวะวิกฤติด้านอื่นๆที่เกิดขึ้นกับเยาวชนด้วย ดังนั้นนักจัดรายการจึงต้องมีความรู้ในการแก้ปัญหาเนื่องจากอาจจะมีเยาวชนที่ฟังรายการขาดวุฒิภาวะในการเรียนรู้ มีค่านิยมผิดๆ แยกแยะสิ่งดีไม่ดีไม่ได้ ดังนั้นการให้ความรู้ คำปรึกษาที่ถูกต้องและชี้แนะแนวทางการแก้ไขหรือข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นจะเป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนการหาทางออกในภาวะวิกฤติได้ นักจัดรายการควรสนับสนุนการสร้างสันติ และ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรุณีวรรณ บัวเนี่ยวและชรินทร์ สมโลก (2554, น.45-55) ที่พบว่า สื่อควรนำเสนอเรื่องราวต่างๆทั้งข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นในเนื้อหาข่าวสารและความบันเทิงที่สร้างสรรค์สันติภาพ ความรัก ความสมัครสมานสามัคคีแทนที่บรรยากาศความก้าวร้าว รุนแรง การแย่งชิงผลประโยชน์หรืออคติระหว่างผู้คนในสังคม

3. ผลการศึกษารูปแบบรายการ โดยสรุป ควรเป็นรายการเนื้อหาผสมผสานและหลายรูปแบบ จุดเน้นคือ ให้เยาวชนมีส่วนร่วมในรายการ เช่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักจัดรายการและเยาวชน เน้นการสื่อสารสองทางระหว่างนักจัดรายการและเยาวชน ผลการศึกษานี้มีประเด็นสำคัญในการเสนอรายการคือ ให้เยาวชนมีส่วนร่วม แนวคิดนี้สอดคล้องกับความคิดเห็นของเยาวชนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ว่า รูปแบบรายการควรเป็นรูปแบบผสมผสานมีหลายรูปแบบหนึ่งในนั้นคือ รายการพูดคุย เช่น บอกเล่าความเป็นอยู่ในพื้นที่ ซึ่งได้รับผลกระทบ การฟื้นฟูเยียวยาสภาพจิตใจ กิจกรรมที่น่าสนใจ รายการวิทยุสำรวจ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ณัฐรดา วงษ์นายนะ (2552, น. 26-30) ที่พบว่า เยาวชนอยากมีส่วนร่วมโดยระบุว่าอยากมีส่วนร่วมด้านการผลิตรายการ สำหรับรูปแบบรายการแบบผสมผสานอาจเป็นรายการเดี่ยวแต่ใช้หลายรูปแบบ เช่น การพูดคุย สนทนา สัมภาษณ์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับช่วงเวลาของรายการนั้นๆที่มีมากพอสำหรับการใช้รูปแบบหลากหลาย รวมถึงแนวทางของแต่ละรายการว่าเหมาะสมที่จะให้จัดรายการหลายรูปแบบหรือไม่ และข้อค้นพบว่า นักจัดรายการควรมีอิสระในการคิดและตัดสินใจเลือกรูปแบบรายการเพราะเป็นผู้ที่ทราบดีว่า กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ฟังมีการตอบรับกับรายการแบบใดมากที่สุด ควรให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมหลายช่วงของรายการเพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เน้นการบูรณาการเป้าหมายร่วมกันระหว่าง

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

สถานีวิจัยกับชุมชนโดยเน้นการสื่อสารสองทางระหว่างนักจัดรายการและเยาวชนผู้ฟังที่สอดคล้องกับแนวคิดของกาญจนา แก้วเทพ ขนิษฐา นิลมิ่ง และ รัตติกาล เจนจัด(2556, น.171) ที่เสนอว่า การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้กลุ่มผู้ฟังเกิด ความรู้สึกร่วม การกระทำร่วมกัน หรือมีประสบการณ์ร่วมกันและเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของรายการวิทยุสำหรับเยาวชนที่ตนเองจัดรายการร่วมด้วย ผู้ส่งสาร และผู้รับสารจะสลับกันสวมบทบาทซึ่งกันและกัน(Role Shifting)จากที่เคยเป็นเพียงผู้ฟังรายการก็กลายเป็นผู้จัดรายการร่วมด้วย โดยเฉพาะเมื่อให้เยาวชนในพื้นที่เข้ามาจัดรายการเนื้อหาข้อมูลจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์กับทุกฝ่ายแสดงให้เห็นว่าการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนรายการวิทยุเยาวชนให้เกิดขึ้นและยั่งยืนต่อไป

4. ผลการวิจัย เนื้อหารายการ สรุปว่า จำแนกได้ 20 ด้าน เช่นสุขภาพ ยาเสพติด ภาษา กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม การเพิ่มทักษะชีวิต สถานการณ์ปัญหาวัยรุ่น สังคมพหุวัฒนธรรม สถานการณ์สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ฯลฯ แสดงให้เห็นว่ามีการเสนอเนื้อหาหลากหลาย อาจเนื่องจาก ความถนัดด้านเนื้อหาของนักจัดรายการแตกต่างกัน เช่น นักจัดรายการบางคนมีความถนัดเนื้อหาเรื่องสุขภาพ หรือ การศึกษา และหรือ เป็นนักจัดรายการที่เป็นฝ่ายรายการของสถานีและส่วนหนึ่งเป็นอาสาสมัคร อาทิ กลุ่มเยาวชน นักวิชาการในพื้นที่ กลุ่มภาคประชาสังคม ผู้สอนศาสนาในพื้นที่ ฯลฯ จึงทำให้เนื้อหาต่างๆที่นำเสนอมีความหลากหลายตามความสนใจ ความถนัด ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของเสาวนีย์ ฉัตรแก้ว(2552,น. 22-25) ที่พบว่ารายการวิทยุสำหรับเด็ก เยาวชนและครอบครัวในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ทักษะความรู้ด้านภาษา(ภาษาไทยและอังกฤษ) ความรู้รอบตัว สำหรับการนำเสนอเนื้อหารายการ เกี่ยวกับ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม การเพิ่มทักษะชีวิต การพัฒนาพฤติกรรมเยาวชน สถานการณ์ปัญหาวัยรุ่น สังคมพหุวัฒนธรรม และ สถานการณ์สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ฯลฯ สอดคล้องกับแนวคิดของพันธทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร (2547) ที่กล่าวว่า สื่อสามารถแสดงบทบาทเป็นกลไกสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ เด็ก เยาวชน และครอบครัว 3 ลักษณะ คือ 1) สื่อทำหน้าที่ปลุกระดมกระแสสังคมให้เกิดการจัดและแก้ไขวิกฤติการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและสิทธิมนุษยชนของเด็ก เยาวชน และครอบครัว 2) สื่อบ่อนแนวคิดให้แก่เด็กและเยาวชนให้เกิดความเชื่อและความกล้าที่จะเอาตัวเองออกจากวิกฤติการณ์แห่งชีวิตนั้นด้วยตนเอง และ3) สื่อบ่อนแนวคิดให้แก่ครอบครัว หรือครูของเด็ก เพื่อให้เกิดความเท่าทันต่อวิกฤติการณ์ที่ก่อทุกข์ภาวะและละเมิดสิทธิของเด็กและเยาวชน ผลการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ บัณฑิตพร ไพฑูริย์วัฒนกิจ (2554, น. 37-57) ที่พบว่า รายการวิทยุสำหรับเยาวชนในภาคเหนือตอนบนมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาวัยรุ่น เช่น การมั่วสุม เที่ยวกลางคืน ยกพวกตีกัน ท้องในวัยเรียน ยาเสพติด การค้ามนุษย์ เนื้อหาด้านการแก้ไขปัญห เช่น การป้องกันการถูกข่มขืน การเลิกยาเสพติด การเข้าสังคม เช่น การคบเพื่อน การมีแฟน

5. ผลการศึกษาวิธีการเสนอรายการ โดยสรุปพบว่า 1) ภาษาที่ใช้ ใช้ภาษาไทยกลาง กรณีสัมภาษณ์ภาษามลายูแปลไทย รายการสอนภาษาใช้ภาษาไทยและภาษาที่สอน ใช้ภาษาไทยควบคู่กับภาษามลายูและมลายูท้องถิ่น 2) สื่การพูด ได้แก่ พูดเหมือนพูดคุยกับเพื่อน และพูดแบบผู้ใหญ่กับเด็ก 3) ลักษณะการใช้ภาษา เป็นกันเอง ใช้คำที่ตื่นเต้น เป็นมิตร ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ จุมพล รอดคำดี (2552, น. 10-11,61) ที่เสนอว่า ผู้จัดรายการวิทยุควรคำนึงถึงองค์ประกอบในการจัดรายการวิทยุเด็กและเยาวชน ได้แก่ ด้านภาษาพูด ที่ต้องคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก เช่นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็ก ใช้ภาษาที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่ใช้ภาษาหยาบคาย หรือใช้ภาษาท้องถิ่น ด้านลีลาการพูดก็เสมือนการพูดคุยกับเพื่อน และน้ำเสียงที่แสดงออกเป็นความจริงใจ อีกทั้งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ บัณฑิตพร ไพฑูริย์วัฒนกิจ

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

(2554, น. 37-57) ที่พบว่า รายการวิทยุสำหรับเยาวชนในภาคเหนือตอนบนมักจัดรายการเป็นภาษาท้องถิ่น เช่น ภาษาคำเมืองล้านนา ภาษาไทยใหญ่ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เสาวนีย์ ฉัตรแก้ว (2552, น. 22-25) ที่พบว่า สื่อกาการจัดรายการวิทยุสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวมักจะเน้นความเป็นกันเองกับผู้ฟัง เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในแง่ภาษาพูดสำหรับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีบริบทเฉพาะที่สำคัญคือ เป็นพื้นที่ติดชายแดนไทย-มาเลเซีย ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามภาษาที่ยังทรงอิทธิพลและใช้สื่อสารกันเป็นหลัก คือภาษายาวีหรือมลายูถิ่น แม้ว่าปัจจุบันประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะกลุ่มคนรุ่นใหม่สามารถใช้ภาษาไทยได้ แต่เป็นเพียงการใช้เพื่อติดต่อสื่อสารกับทางราชการ การเข้าถึงรายการจึงมักใช้ภาษาหลากหลาย

6. ผลการศึกษาที่น่าสนใจคือ การเสนอเนื้อหาสถานการณ์ความไม่สงบถูกควบคุม ได้แก่ การควบคุมจากหน่วยงานรัฐโดยขอความร่วมมืองดนำเสนอข้อมูล ห้าม“โฟนอิน”ในรายการ หรือ กสทช.ควบคุมให้สถานีวิทยุถ่ายทอดรายการที่ถูกกำหนดไว้ และนักจัดรายการถูกควบคุมจากผู้ฟังรายการ เช่น การข่มขู่จากผู้ฟังซึ่งเป็นฝ่ายตรงข้าม เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว นักจัดรายการวิทยุใช้วิธีเปิดช่องทาง “หลังไมค์” หรือ “กล่องข้อความของเฟซบุ๊ก” เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็น แต่ไม่ได้อรรถรสเหมือนการ “โฟนอิน” และการพูดออกอากาศ ต้องกลั่นกรอง ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ผลการค้นพบปัญหาทำให้ นักจัดรายการซึ่งอยู่ตรงกึ่งกลางระหว่างรัฐกับผู้ฟังรายการทำหน้าที่ได้ลำบากเพราะหากเสนอข้อมูลที่พาดพิงถึงกลุ่มอิทธิพลไม่พอใจก็จะเกิดภาวะเสี่ยงที่จะกลายเป็นถูกจำกัดหรือข่มขู่ และหากเสนอข้อมูลที่พบว่าเป็นประโยชน์หรือช่วยเหลือผู้ก่อการร้ายก็อาจจะโดนเพ่งเล็งจากเจ้าหน้าที่รัฐ นักจัดรายการจึงเสมือนน้ำท่วมปาก แน่نونว่าสิ่งนี้เป็นจริงและขัดกับหลักการที่กาญจนา แก้วเทพ (2545, น. 443, 500-502) กล่าวว่า การสื่อสารสันติภาพองค์ประกอบหนึ่งคือ การสื่อสารต้องมีลักษณะความยุติธรรม หมายถึง โอกาสที่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงข่าวสารโดยไม่มีอุปสรรคด้าน การเมือง หรือลัทธิความเชื่อเข้ามาเป็นเครื่องกีดกัน รวมถึงแนวคิดของรอส ไฮเวิร์ด (วลักษณะกมล จ่างกมล, ผู้แปล, 2551, น. 8-9)กล่าวถึง บทบาทของสื่อมวลชนในการสื่อข่าวสารสันติภาพ ว่าการเป็นช่องทางในการสื่อสาร (Channeling Communication) สื่อมวลชนมักเป็นสื่อกลางที่สำคัญระหว่างฝ่ายต่างๆ ที่ขัดแย้งกัน แต่บางครั้งถูกใช้โดยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในการสื่อสาร และการให้การศึกษา (Educating) การอยู่ในเหตุการณ์ความขัดแย้งจำเป็นต้องรู้เงื่อนไขและข้อจำกัดของอีกฝ่ายในการสร้างความสมานฉันท์คืออะไร ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยที่พบว่า นักจัดรายการมักไม่ได้รับความร่วมมือจากคนในพื้นที่ทั้งเยาวชน รวมทั้งยังโดนเพ่งเล็งจากผู้มีอิทธิพลและจากภาครัฐที่สั่งห้ามการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบต่างก็สอดคล้องกับผลการวิจัยของ “โครงการศึกษาวิจัยผลกระทบของการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงต่อปัญหาความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้” (สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, 2555, น.70-75) ที่ผลการวิจัยส่วนหนึ่ง ด้านการจัดรายการวิทยุ พบว่า นักวิทยุชุมชนหวาดหวั่นต่อการตอบกลับอย่างรุนแรงจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงและกลุ่มก่อความไม่สงบ ดังนั้นนักวิทยุชุมชนจึงหลีกเลี่ยงที่จะนำเสนอประเด็นต่างๆ ได้แก่ ความมั่นคง ความชอบธรรมเกี่ยวกับความรุนแรง ซึ่งสอดคล้องกับที่ มุฮัมหมัดคอยรี สการ์รี่ ตัวแทนนักจัดรายการวิทยุแสดงความคิดเห็นในการสนทนากลุ่มจังหวัดยะลา ว่า “ทางศอ.บต. ห้ามพูดเรื่องของเหตุการณ์ความไม่สงบทุกอย่าง อันนี้คือรูปแบบรายการวิทยุของรัฐที่เขาไม่เปิดเผย บางครั้งก็อยากให้เราทำรายการเยาวชนเราก็สามารถรายงานข่าวสารอื่นๆ ได้ เปิดโอเพ่นให้เรามีอิสระในการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับภาวะวิกฤติบ้างเพราะหากไม่เปิดเผยเรื่องที่สามารถเปิดเผยหรือแจ้งเตือนได้ มันก็ไม่ใช้สื่อ” ส่วนข้อค้นพบที่ว่า การพูดต้องเป็นกลาง ห้ามพูดรุนแรง การพูดออกอากาศในรายการ ต้องกลั่นกรอง ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

รอส ไฮเวิร์ด (วลักษณ์กมล จ่างกมล, ผู้แปล, 2551, น. 8-9) ที่กล่าวถึงบทบาทของสื่อสันติภาพส่วนหนึ่งว่า สื่อมวลชนต้องสร้างสมดุลอำนาจ (Encouraging a Balance of Power) ต้องช่วยในการเจรจาต่อรอง และไม่เอนเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ทำให้เกิดความสมดุลให้มีความสำคัญกับทุกฝ่าย เพื่อประโยชน์ในการรับฟังข้อร้องเรียนและหาทางออกซึ่งเป็นสิ่งที่นักจัดรายการวิทยุทุกคนสมควรกระทำ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 กสทช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาครัฐระดับต่างๆ ควรกำหนดแผนงานสนับสนุนรายการสำหรับเยาวชนซึ่งจำแนกเป็นโครงการหรือกิจกรรมประเภทต่างๆ ทั้งตัวเนื้อหารายการ นักจัดรายการประจำสถานี นักจัดรายการเยาวชน และเครือข่ายรายการของสถานีวิทยุในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.2 กสทช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาครัฐระดับนโยบาย ควรพิจารณาแนวทางที่จะกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนสถานีวิทยุโดยเฉพาะสถานีวิทยุชุมชนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ สนับสนุนการจัดรายการสำหรับเยาวชน เพราะองค์กรเหล่านี้มีภารกิจหลากหลายของหน่วยงานรัฐระดับต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการจัดรายการวิทยุสำหรับเยาวชน

2.1 รูปแบบรายการวิทยุสำหรับเยาวชนที่สถานีวิทยุและนักจัดรายการควรพิจารณานำมาปรับใช้และเป็นต้นแบบในการจัดรายการ ได้แก่ รูปแบบรายการแบบผสมผสมผสาน แต่ช่วงรายการจะมีหลายรูปแบบและเนื้อหาสาระที่หลากหลายโดยให้ความสำคัญกับการให้เยาวชนได้มีส่วนร่วม และรูปแบบรายการอื่นๆ เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด เช่น รายการเพลง รายการตอบปัญหา และรายการข่าว

2.2 ผู้บริหารสถานีวิทยุและต้นสังกัดของนักจัดรายการ ควรสนับสนุนการจัดรายการเยาวชนเผยแพร่หลายช่องทาง นอกเหนือจากการใช้เครื่องรับวิทยุ ได้แก่ การจัดรายการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต โดยใช้แอปพลิเคชันต่างๆ และสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ยูทูป ไลน์

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ. (2545). “การสื่อสารกับสันติภาพ” **สันติศึกษา**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (Kanjana Kaewthep.(2002). “Communication and Peace. Teaching Materials”. **Peace Studies**. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat University.)
- กาญจนา แก้วเทพ ขนิษฐา นิลผึ้ง และ รัตติกาล เจนจัด. (2556). **สื่อสาร อาหาร สุขภาพ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) (Kanjana Kaewthep, Kanittha Nilphueng, & Rattikan Jenjad. (2013). **Communication, Food, and Health**. Bangkok: TRF.)
- เกศินี จุฑาวิจิตร. (2542). **การสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น**. นครปฐม: สถาบันราชภัฏนครปฐม (Kesinee Chutavichit . (1999). **Communication in Rural Development**. Nakhon Pathom: Nakhon Pathom Rajabhat University)
- คณะอนุกรรมการติดตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์. (มปป). **คู่มือติดตามแผนแม่บทวิทยุ-โทรทัศน์ กสทช**. กรุงเทพฯ: คณะอนุกรรมการติดตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์. (Subcommittee on Follow- up to Initial Plan for Broadcasting and Television Service. **Manual for Follow- up to Initial Plan for Broadcasting and Television Service by NBTC**. Bangkok : Subcommittee on Follow- up to Initial Plan for Broadcasting and Television Service.)
- จุมพล รอดคำดี. (2552). **คู่มือจัดรายการวิทยุสำหรับเด็ก.โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพรายการวิทยุสำหรับเด็กเยาวชน และครอบครัว**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว. (Jumpol Rodcamdee. (2009) **Handbook for Child Radio Programm.Project on Promoting and Developing Potential of Radio Programs for Youth and Families**. Bangkok: Family Network Foundation.)
- ณัฐรดา วงษ์นายะ. (2552). **การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สื่อสำหรับเด็กและเยาวชนภาคเหนือ**. กรุงเทพฯ: โครงการวิจัยการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สำหรับเด็กและเยาวชนเครือข่ายสื่อสำหรับเด็กและเยาวชนภาคเหนือ. (Nutrada Wongnaya. (2009). **Accelerating Strategic Plans of Media for Kids and Youth in the Northern Region**. Bangkok: Research Project on Accelerating Strategic Plans for Kids and Youth Network in the Northern Region.)
- นภาพรณ อัจฉริยะกุล และธีรารักษ์ โพธิสุวรรณ. (2546). “การจัดรายการวิทยุกระจายเสียง” **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์**. นนทบุรี: สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช. (Napaporn Achariyakul and Theeraruk Phothisuwan. (2003.) “Radio Broadcasting” **Introduction to Broadcasting Radios and Television** (Nonthaburi: Program in Communication Arts, Sukhothai Thammathirat.)
- ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลการทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง, (พ.ศ.2556, 23 กันยายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 130 หน้า 79. (Announcement of NBT on Criteria for the Supervision of Experiments on Radio Broadcasting Activities, (23rd June, 2013). **Government Gazette**. Vol. 130, P.79.)

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

- ปิ่นณพร ไพบูลย์วัฒน์นิกิจ. (2554). **คลื่นชีวิตเด็ก เยาวชน และครอบครัว ภาคเหนือตอนบน: แนวทางในการสร้างสรรค์รายการวิทยุชุมชนเด็ก เยาวชน และครอบครัว** (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (Pannaporn Paiboonwattanakit. (2011). **Life Difficulties of Youth and their Families in Upper North: Guideline for Running Community Radio Programs for Kids, Youth, and Families** (Research Report).) Bangkok: Thaihealth Health Promotion Foundation
- ภีรกาญจน์ ไคนุ่นนา. (2554). “ถอดบทเรียนสื่อทางเลือกชายแดนใต้ ท่ามกลางหมอกควันแห่งความขัดแย้ง” *Rusamilae Journal*, 32(2), 25-26. (Phirakan Kai-Nunna. (2011)” Learning from Alternative Media in Southern Border Areas among Conflicts” *Rusamilae Journal*, 32(2), 25-26.)
- รอส ไฮเวิร์ด. (2546). **การสื่อข่าวที่ไหวรู้ต่อความขัดแย้ง**. วลัยกณณ์กมล จ่างกมล, แปล. (ม.ป.ท) คณะวิทยาการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. (Ross Howard. (2003). **Conflict Sensitive Journalism**. Walakkamol Changkamol, Trans. n.p. Faculty of Communication Sciences Prince of Songkla University.)
- ศุภางค์ นันตา. (2553). **การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงเบื้องต้น**. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (Supang Nunta. (2010). **Introduction to Radio Production**. Mahasarakham : Mahasarakham University Press.)
- สุเทพ วิลเลิศ. (2548). **สื่อมวลชนเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ (รายงานการวิจัย)**. กรุงเทพฯ: โครงการยุทธศาสตร์สื่อเด็ก. (Suthep Wilailert. (2005). **Mass Media for Education and Learning** (Research Report). Bangkok: The Project on Strategic Media for Children.)
- สุมน อยู่สิน. (2543). **แนวคิดในการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง (พิมพ์ครั้งที่4, หน่วยที่1)**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. (Sumon Yuesin. (2000). **Teaching Materials on Concepts of Producing Radio Programs** (4th ed, Unit 1). Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat University.)
- เสาวนีย์ ฉัตรแก้ว. (2552). **จูนหา...คลื่นวิทยุเพื่อเด็ก งานวิจัยเส้นทางวิทยุไทยสื่อของเยาวชนและครอบครัว**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (Saowanee Chatkeaw. (2009). **Tune the Radio Star: A Study on Potential of Thai Radios for Youth and Families**, Bangkok: Thaihealth Health Promotion Foundation)
- อรุณีวรรณ บัวเนี้ยว และชรินทร์ สมโลก. (2554). **โครงการศึกษาสถานภาพบทบาทการดำเนินงาน และการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ของสื่อวิทยุเพื่อร่วมสร้างสันติภาพใน 5 จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง: จังหวัดสตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส (รายงานการวิจัย)**. ปัตตานี: คณะวิทยาการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. (Aruneewan Buaniew and Charinrat Somlok. (2011). **The Status, Role of operation and Empowerment of radio for peace in 5 provinces southern of Thailand: Satun, Songkla, Pattani, Yala and Narathiwat** (Research Report). Pattani: Faculty of Communication Sciences Prince of Songkla University.)

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

- อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. (2536). **บทบาทของรัฐในด้านสื่อมวลชน (รายงานการวิจัย)**. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (Ubonrat Siriyuvasak. (1993). **Roles of the Government in Mass Media. (Research Report)**. Bangkok: Chulalongkorn University Press.)
- อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. (2542). **ระบบวิทยุและโทรทัศน์ไทย : โครงสร้างทางเศรษฐกิจการเมืองและผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (Ubonrat Siriyuvasak. (1999). **Radio and Television Systems in Thailand: Economic and Political Structures and Impacts on Freedom. (Research Report)**. Bangkok: Chulalongkorn University Press.)

เว็บไซต์

- ณรงค์ ชื่นนิรันดร์. (2560.). **คู่มือผลิตรายการวิทยุ**. สืบค้นจาก. <http://narongthai.com/ma3.html> (Narong Cheunniran.(2017). **Handbook of Radio Production**. Retrieved from <http://narongthai.com/ma3.html>. June,17,2017)
- พันธิทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร. (2547, กันยายน 25). **สื่ออาจแสดงบทบาทของกลไกในการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็ก เยาวชน และครอบครัวในการใช้ชีวิต** [บล็อกโพสต์]. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/33629> (Pantip Kanjanajitra Saisoonthorn. (2004) **Potential Roles of Media in Promoting Immunity for Kids, Youth, and Families to Live Their Life**. Retrieved from <https://www.gotoknow.org/posts/33629>. September 25, 2004)
- สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. (2555). **โครงการศึกษาวิจัยผลกระทบของการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงต่อปัญหาความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (รายงานการวิจัย)**. วันที่สืบค้น 17 มิถุนายน 2560, เข้าถึงได้จาก <https://broadcast.nbt.go.th/data/academic/file/590500000003.pdf>. (Office of National Broadcasting and Telecommunications Commission. (2012). **Project on Impacts of Application of Radios on Violent Problems in the Three Southernmost Provinces (Research Report)**. Retrieved from <https://broadcast.nbt.go.th/data/academic/file/590500000003.pdf>. June,17,2017)
- สุวรา แก้วนุ้ย และสุภาภรณ์ พันสนาชี. (2558). **สถานการณ์เด็กในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้: 11 ปีของเด็กและเยาวชนในวังวนแห่งความรุนแรง**. สืบค้นจาก <http://www.deepsouthwatch.org/node/6656> (Suwara Kaewnuy and Supaporn Panatnachee. (2015). **Circumstances of Children in Southern Border Provinces: 11 Years of Kids and Youth amidst Violence**. Retrieved from <http://www.deepsouthwatch.org/node/6656> June,17,2017)